

WEERBAARHEID TELT

De balans van vijf jaar Community Financiële sector

December 2025

INHOUD

1. Over deze balans	3
2. Schade maakt samen wijzer	4
3. Klimaatadaptatie op de balans	5
4. Een duit in het zakje?	6
5. Relatie met klant als troef	9
6. Pilots en prikkels	11
7. Samen klimaatrobuust?	14
Colofon	16

OVER DEZE BALANS

Als platform is Samen Klimaatbestendig de kenniscommunity van professionele klimaatwerkers in Nederland die vraag en antwoord rond klimaatadaptatie verbindt. Sinds de oprichting in 2018 zijn er regionale netwerken rond overheden, en thematische communities, zoals bedrijventerreinen, tuinen en woningcorporaties. In 2020 verkende Samen Klimaatbestendig het speelveld van de financiële sector. Op basis van een twintigtal gesprekken is een beeldverhaal gemaakt met een analyse van de status quo bij banken, verzekeraars en beleggers.

De analyse en het bijbehorende webinar leidden in 2022 tot de start van een [Community Financiële sector](#) in de vorm van een zelfstandige werkgroep met banken, verzekeraars, vastgoedbeleggers, rijksvertegenwoordiging en kennisorganisaties. In deze balans blikken we terug op het werk van de Community Financiële sector van de afgelopen vijf jaar, en kijken we vooruit naar vraagstukken van de financiële sector bij klimaatadaptatie voor de komende periode. Wat speelt er, wat is er gedaan en bereikt, en wat is er verder nodig en mogelijk de komende tijd?

Omdat Samen Klimaatbestendig zich de komende jaren gaat richten op de rol van decentrale overheden, is deze balans de afrondende publicatie van de Community Financiële sector. We wensen je veel leesplezier, en hopen dat ook het kwartje valt in het zakje van klimaatadaptatie.

SCHADE MAAKT SAMEN WIJZER

2016 – Hagel als tennisballen in Zuidoost Brabant

De aandacht voor klimaatadaptatie en het gezamenlijke gesprek daarover met de financiële sector gaat terug naar de periode van de eerste [buitenproportionele hagelstenen in Zuidoost Brabant](#). Op 23 juni 2016 liepen auto's, kassen en gewassen en woningen flinke schade op, in totaal waren er 100.000 schademeldingen op een dag met een gezamenlijke omvang van bijna 700 miljoen euro. Het was tot dan toe de grootste particuliere schade die ooit was veroorzaakt. Onder aanvoerschap van het Klimaatverbond, vonden in die periode de eerste overleggen plaats tussen overheden, verzekeraars en hun koepels over het informeren van particulieren en publiek-private verantwoordelijkheden en schadeafwikkeling.

2021 – Het water klotst buiten haar oevers in Limburg

Aanhoudende regen in Limburg, en omliggend gebied in België en Duitsland maakt dat de anders zo lieflijke Geul razendsnel verandert in een woeste rivier. Het gebied werd uitgeroepen tot rampgebied, en de Wet tegemoetkoming schade bij rampen werd ingezet. De complexe afwikkeling van de schade leidde tot de 'ramp na de ramp', met name voor ondernemers in het getroffen gebied. Waren de ondernemers wel goed verzekerd? En bij welk loket konden ze terecht voor welke vergoeding?

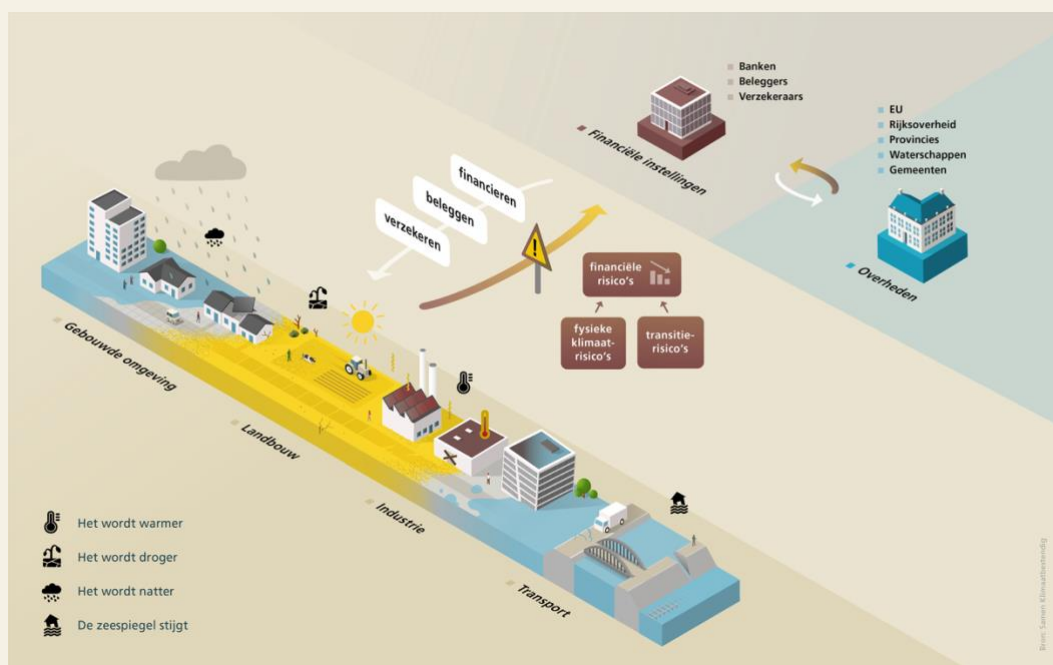
KLIMAATADAPTATIE OP DE BALANS

Deze hagelschade en overstroming leidden samen met andere incidenten tot toenemende aandacht voor klimaatadaptatie bij verzekeraars en later ook banken en (vastgoed)beleggers.

2020 – Analyse klimaatadaptatie financiële sector

Vanuit het besef dat hetgeen we nu bouwen over 100 jaar te maken krijgt met de klimaatimpact van over 100 jaar, ontstond er in 2020 ook binnen het Platform Samen Klimaatbestendig en onze opdrachtgevers behoefte om te verkennen op welke wijze de financiële sector werkt aan klimaatadaptatie. De inzichten uit een twintigtal gesprekken leidde tot het Beeldverhaal [‘Nederland klimaatbestendiger maken: welke rol spelen financiële instellingen?’](#).

De infographics en weblinks naar voorbeelden en rapporten in het beeldverhaal maakten inzichtelijk hoe klimaatadaptatie inmiddels op de balans is beland bij banken, verzekeraars en (vastgoed)beleggers.

Figuur 1: Risico's van de gevolgen van klimaatverandering voor de financiële sector.

Bron: [‘Klimaatadaptatie in een Stroomversnelling’](#) (PvDF, 2023).

EEN DUIT IN HET ZAKJE?

Uit de analyse van 2020 bleek dat klimaatadaptatie inmiddels op de agenda stond bij banken, verzekeraars en (vastgoed)investeerders, en daarmee ook bij hun koepels zoals het Verbond van Verzekeraars en de Nederlandse Vereniging van Banken. Maar er was nog geen onderlinge samenwerking tussen de banken, verzekeraars en beleggers op het thema en ook geen structurele samenwerking met de Rijksoverheid.

2022 – Werkgroep Klimaatadaptatie financiële sector

Dat de landelijke samenwerking tussen banken, verzekeraars en beleggers op het gebied van klimaatadaptatie belangrijk is, komt doordat financiële producten vaak met elkaar samenhangen. Denk aan het verzekeren van een woning als voorwaarde bij het afsluiten van een hypotheek. Financiële instellingen hebben een gedeeld belang bij het faciliteren van klimaatadaptatie. Ze kunnen elkaars vergelijkbare handelingsperspectieven versterken, door bijvoorbeeld dezelfde klanten over risico's te informeren. Ook vullen ze elkaar aan qua type producten voor klimaatadaptatie. Dit gedeelde belang en mogelijkheden om elkaar te versterken was aanleiding om meer structureel met elkaar, en met overheden samen te werken. Als hoofdactiviteit van de Community Financiële sector van Samen Klimaatbestendig is daarom in 2022 een [Werkgroep Klimaatadaptatie](#) opgezet, dat haar thuis vond binnen het Platform voor Duurzame Financiering (PvDF). Het PvDF is in 2016 opgezet door De Nederlandsche Bank, samen met het Verbond van Verzekeraars, de Nederlandse Vereniging van Banken, de Pensioenfederatie en anderen, om samenwerking rond duurzaamheid in de financiële sector aan te jagen.

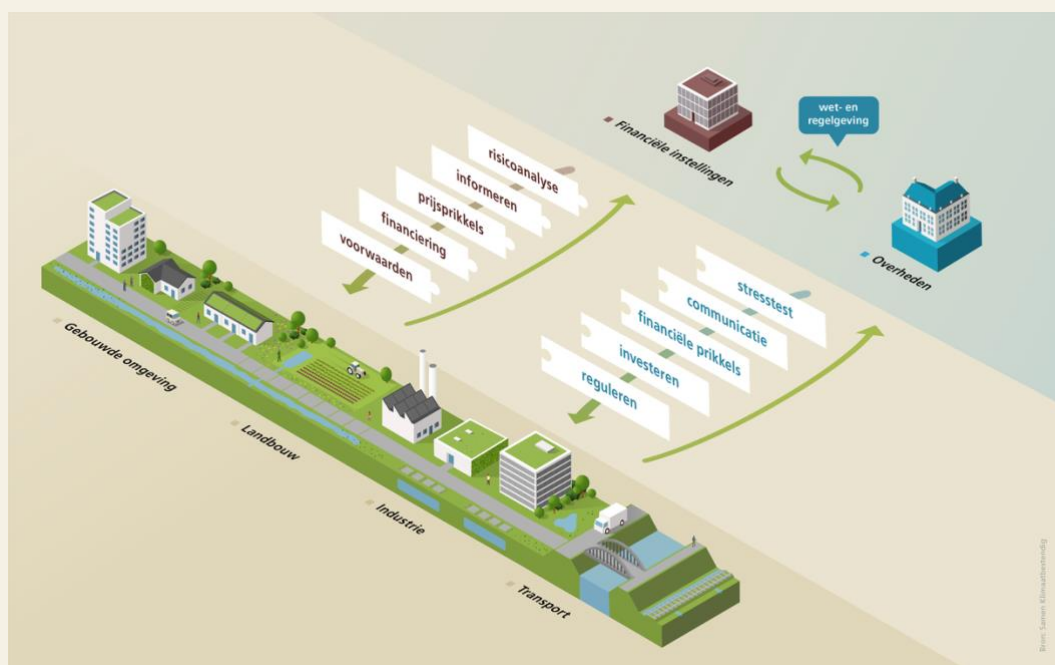
Sinds de start in 2022 onderzoekt de Werkgroep Klimaatadaptatie met zo'n 30 financiële instellingen, kennisinstellingen en ministeries hoe zij het beste via verzekeringen, investeringen en financieringen kan bijgedragen aan klimaatadaptatie. De Werkgroep kijkt naar scenario's, methoden en data die de financiële sector nodig heeft om de fysieke impact van klimaatverandering op de economie in te schatten en brengt de financierings- en verzekeringsoplossingen in kaart. Dat gaat bijvoorbeeld over vormen van verzekeren, risicodeling, garanties en

publiek-private samenwerking, die ook kansen creëren voor een groenere, prettige en vooral toekomstbestendige leefomgeving.

2023 – Gezamenlijk rapport

Daar waar buitenstaanders van de financiële sector haar vaak als mogelijke financier zien van onder andere klimaatadaptatie, werkte de werkgroep met zo'n vijftig betrokkenen haar eigen visie uit in haar rapport '[Klimaatadaptatie in een stroomversnelling; Financiële sector en overheid samen aan de slag](#)'. De groep bracht de risico's in kaart voor de voor haar relevante sectoren. "Het is cruciaal om gezamenlijk maatregelen te nemen. Dat vereist inzet van burgers, bedrijven, overheden en financiële instellingen." De Werkgroep Klimaatadaptatie ziet dat meer kennisdeling en actie nodig en mogelijk is en bundelde dit in het rapport.

Het rapport bevat naast een analyse van klimaatrisico's voor financieel relevante sectoren ook een beschrijving van de handelingsperspectieven van financiële instellingen.

Figuur 2: Kansen voor samenwerking rond vergelijkbare handelingsperspectieven.

Bron: '[Klimaatadaptatie in een stroomversnelling](#)' (PvDF, 2023).

Kortom, de 'duit in het zakje' richt zich op meer dan alleen gunstige financiering van klimaatadaptatie. Financiële instellingen kunnen daarnaast hun klanten informeren over risico's en oplossingen, en het risicomanagement door klanten vervolgens belonen met prijsprikkels.

Het rapport is erg goed ontvangen door financiële instellingen en overheden. Internationaal is de analyse van de impact van klimaatverandering op sectoren en hun doorwerking voor financiële instellingen als een voorbeeld gezien voor het in kaart brengen van het belang van klimaatadaptatie. Nationaal zijn de (publiek-private) oplossingen goed ontvangen. Werkgroepleden raakten hierdoor intensief betrokken bij landelijke en regionale bijeenkomsten over financiële oplossingen.

RELATIE MET KLANT ALS TROEF

Circa 30% van alle oppervlak in de gebouwde omgeving is openbare ruimte en deze wordt door overheden ingericht en beheerd. In sommige steden is dit oppervlak te gering om klimaatadaptatie voor het hele gebied (publiek én privaat terrein) op te lossen. In dergelijke situaties is het nodig om dat inwoners en bedrijven hun private terrein klimaatbestendig maken om de stad als geheel klimaatbestendig te laten zijn.

Publieke financiering – Klimaatadaptatieprojecten voor de openbare ruimte (30-40% van het oppervlak in gemeenten) en landelijke bescherming worden hoofdzakelijk publiek bekostigd door gemeenten en gefinancierd via belastinginkomsten en met leningen van NWB Bank en BNG Bank. Voor maatregelen en bijbehorende investeringen op het private terrein (70-60% van het oppervlak in gemeenten) zijn ook de private grond- en vastgoedeigenaren nodig.

Relatie met private klanten als grootste troef – Private grond- en vastgoedeigenaren zijn verbonden met de financiële sector, via leningen, verzekeringen en beleggingen. Via deze producten en klantrelaties heeft de financiële sector belang bij klimaatadaptatie. Immers, een klant die preventieve (klimaatadaptatie)maatregelen neemt, draagt bij aan de klimaatbestendigheid van de assets in een gebied. Hiermee ontstaat ook belang bij het goed informeren van deze klanten, over te nemen maatregelen, en over mogelijkheden om deze te financieren. Als het gaat om het versnellen van klimaatadaptatie, is de relatie met de klant misschien wel de grootste troef van verzekeraars en banken.

Publiek-private belangen – Waar we van oudsher een meer strikte scheiding en verdeling van verantwoordelijkheden zagen tussen financiering door overheden en de rol van financiële instellingen, zien we de laatste jaren een verschuiving. Door bezuinigingen en tegelijkertijd toenemende noodzaak voor klimaatadaptatie, kampen overheden meer en meer met een ‘financieringsgat’. En vanwege het lokale aspect van klimaatadaptatie, zoeken banken, verzekeraars en institutionele beleggers toenadering tot gemeenten en waterschappen om samen tot werkbare publiek-private oplossingen te komen. Daarbij speelt dat de aard van de opgave

door de locatie / het gebied wordt bepaald, en de aanpak en financiering om maatwerk vragen per private asset, gemeente en/of regio.

Integrale benadering – Klimaatverandering, en daarmee ook de urgentie voor adaptatie, raakt vrijwel alle publieke en private assets. Ook biedt met name natuurgebaseerde klimaatadaptatie kansen om bij te dragen aan andere beleidsdoelen zoals gezondheid. Zowel bij overheden als ook bij financiële instellingen zie we daardoor een zoektocht naar een meer integrale aanpak en afweging om zo tot win-win-win oplossingen te komen. Groene daken bij ziekenhuizen zijn voor een gemeente interessant voor watermanagement en hittestress reductie, en voor een zorgverzekeraar interessant omdat patiënten met zicht op groen gemiddeld een dag eerder naar huis kunnen (bron: [View through a window may influence recovery from surgery](#), Ulrich, 1984).

Gebiedsgericht samenwerken – Klimaatadaptatie gaat over het weerbaar maken van een gebied, waarbij de schaalgrootte kan variëren, afhankelijk van de opgave. In de gebiedsgerichte aanpak kijken we naar samenwerking tussen de stakeholders die er belang bij hebben en degenen die oplossingen kunnen bieden. Een Green Deal op een bedrijventerrein is dan een vorm waarin de partijen voor een aantal jaren concrete doelen en oplossingen afspreken, inclusief de financiering. Zo werken ze samen aan oplossingen met draagvlak en is een meervoudige en publiek-private investeringsoplossing haalbaar.

PILOTS EN PRIKKELS

Met het rapport ‘Klimaatadaptatie in een stroomversnelling’ noteerde de Werkgroep Klimaatadaptatie aanbevelingen voor de financiële sector, bedrijfsleven, overheid en financiële sector en overheid samen:

Financiële sector • Informeer veelvuldig • Onderzoek uitbreiding aantal producten en diensten en initiatieven • Start gezamenlijke pilots om financiële oplossingen te ontwikkelen • Onderzoek mogelijkheden om doelen voor klimaatadaptatie te stellen • Maak voordelen van klimaatadaptatie beter inzichtelijk	Financiële sector en overheid • Onderzoek verder de mogelijkheden van een publiek-private compensatieoplossing voor de behandeling van overstromingsschade als gevolg van een falende primaire waterkering
Bedrijfsleven • Maak sector- en bedrijfsanalyses voor klimaatimpact, werk samen aan adaptatie en ga aan de slag met no-regret-maatregelen • Rapporteer over adaptatie en volg daarbij de Europese wetgeving. Benut opgedane kennis om andere bedrijven te ondersteunen • Investeer in het verzamelen van inzichten en data	Overheid • Zorg voor duidelijkheid over hoe klimaatadaptatie te bouwen • Voer klimaatlabel voor gebouwen en woningen in • Zorg voor werkbaar criteria voor duurzame taxonomie en rapportages • Zorg dat informatie over klimaatadaptatie makkelijk te vinden is

2024 – Aan de slag met aanbevelingen

Als vervolg op het rapport ging de Werkgroep Klimaatadaptatie aan de slag met de aanbevelingen. Zij deed dit in clusters als ‘Wonen’, ‘Bedrijven’ en ‘Data’. Zo leidde de aanbeveling “Informeel veelvuldig” tot het sjabloon voor een [Green Deal aanpak](#) en de factsheet ‘[Klimaatbestendige bedrijventerreinen](#)’, opgesteld samen met gemeenten van stichting Adaptatie Atelier. De werkgroep rapporteert jaarlijks over de voortgang van de aanbevelingen.

Blauwdrukken voor samenwerking – De mogelijkheden voor publiek-private samenwerking (figuur 2) worden verder uitgewerkt voor de verschillende private stakeholdergroepen. Met een beschrijving van rollen en commitment, het duiden van opgaven en ambities, bepalen van maatregelen en vormen van publieke en private financiering is een blauwdruk ontstaan om gebiedsgericht samen klimaatadaptatie te realiseren. Naast een versie voor bedrijventerreinen werken de deelnemers verder aan een blauwdruk rond woningcorporaties en ook landbouw en verziltende omstandigheden is in voorbereiding.

Figuur 3: Stappen binnen een blauwdruk voor publiek-private samenwerking op een bedrijventerrein (bron: [Factsheet Klimaatadaptatie Bedrijventerreinen](#), Adaptatie Atelier en PvDF, 2025).

Groenblauwe prikkels – Daar waar de huidige mogelijkheden voor publieke en private financiering onvoldoende zijn, werken de deelnemers aan innovatieve nieuwe producten en manieren om te financieren. Aanvullingen van financiële instrumenten en prikkels rond de gebouwde omgeving landen jaarlijks in de update van de RVO [Toolbox Financiering van klimaatadaptatie](#). Afgelopen jaar stelde Rabobank bijvoorbeeld een duurzaamheidsbijdrage van maximaal € 10.000,- beschikbaar aan ondernemers voor het aanschaffen van maatregelen die op de MIA/Vamil lijst staan. Deze lijst wordt jaarlijks door RVO bijgewerkt en is de basis voor een belastingvoordeel om duurzaamheid te bevorderen.

Pilotprojecten – Voor het beproeven van de blauwdruk-aanpak en de financiële innovatie zijn er eind 2024 twee pilots gestart (Bloemhof en Súdwest Fryslân). In de pilot Bloemhof denken banken, verzekeraars en beleggers mee over publiek-private oplossingen voor funderingsherstel op wijkniveau en welke rol zij kunnen spelen. De gemeente Súdwest-Fryslân volgt de blauwdruk rond bedrijventerreinen en beproeft met de lokale ondernemers en banken, verzekeraars welke combinatie van publieke en private financiële oplossingen ondernemers kan helpen om versneld maatregelen te nemen. Het verkennen van pilotprojecten kenmerkt zich door de wederzijdse zoektocht in wat je van elkaar kunt verwachten, en wie welke rol heeft. De werkgroep vindt het belangrijk dat het eigenaarschap van de pilots bij de overheden ligt en niet bij financiële instellingen. Wel denken zij graag mee over publiek-private oplossingen en zetten daar hun expertise en ervaringen voor in.

Snuffelen, knuffelen, buffelen – Ondanks de overeenkomsten in handelingsperspectieven, zien we dat er ook behoorlijke verschillen te overbruggen zijn. Dat begint met begrip van elkaars taal. Asset management binnen een gemeente ziet er anders uit dan bij een belegger. En als een verzekeraar spreekt over scenario's, dan gaat dat eerder over klimaatscenario's waarmee potentiële schade kan worden doorgerekend. Terwijl een Deltaprogramma bijvoorbeeld kijkt naar scenario's als ontwerpvarianten voor hoe om te gaan met een stijgende zeespiegel. Daar waar de deelnemers van de werkgroep inmiddels aardig op stoom zijn en met elkaar buffelen om aanpakken met klantgroepen uit te werken, is de samenwerking met overheden soms nog meer in de snuffel of knuffel-fase. Matchmakers, tolken en facilitators zijn nodig om bruggen te slaan tussen de wereld van financiële instellingen en die van de overheden.

SAMEN KLIMAATROBUUST?

In de afgelopen jaren is klimaatadaptatie steeds meer een gedeelde verantwoordelijkheid geworden, waarbij samenwerking tussen publieke en private partijen essentieel is. Binnen de financiële sector groeit het besef dat klimaatverandering niet alleen risico's met zich meebrengt, maar ook kansen biedt om veerkrachtige, duurzame en inclusieve economische modellen te ontwikkelen.

2025 – De NAS als kompas

De weg naar een klimaatbestendig Nederland vraagt nog altijd om aanzienlijke inspanningen. Structurele ondersteuning, sterk leiderschap en continuïteit in samenwerking zijn cruciaal om het tempo vast te houden. De synergie moet de komende jaren verder worden versterkt. Richting 2030 is het van belang om gedeelde visies te vertalen naar duidelijke standaarden, geïntegreerde verdienmodellen en transparant beleid en risicobeoordelingen op lokaal niveau. De opgave is complex, maar het fundament ligt er. Door voort te bouwen op de ervaringen tot nu toe, is er alle reden om vol vertrouwen verder te werken aan een klimaatrobuust Nederland, met de financiële sector als blijvende sleutelspeler.

In opdracht van ministerie van IenW zijn de raakvlakken van de financiële sector met de verschillende NAS opgaven in kaart gebracht in het rapport '[Nederland Klimaatrobuust – De NAS als kompas voor samenwerking en investeringen](#)'. De Samen Klimaatbestendig opgaveteams kunnen verder bouwen op deze inzichten, en zo het beleid vanuit het Rijk verder helpen concretiseren in de weerbarstige praktijk.

Op weg naar 2030 – Een klimaatrechtvaardige toekomst

Het ondersteunen van kwetsbare groepen en sectoren is ook voor financiële instellingen belangrijk, maar de precieze aanpak is nog niet uitgekristalliseerd. Klimaatverandering raakt de meest kwetsbare groepen het hardst. Mensen met een kleine beurs wonen vaak in de meer versteende omgevingen, terwijl zij niet de financiële slagkracht hebben om hier maatregelen voor te treffen. In de transitie naar een klimaatrobuuste samenleving is ook vanuit financiële instellingen aandacht voor deze groepen nodig. Zo wordt er onder andere een fonds voor 'niet-kunners'

geadviseerd, wanneer woningeigenaren de kosten van klimaatadaptatie niet zelf kunnen financieren.

Klimaatrechtvaardigheid is een belangrijk vertrekpunt voor verdere samenwerking rond het informeren van private partijen, prijsprikkels en voorwaarden, en de enige manier om samen tot werkelijk duurzame oplossingen te komen. Met gezamenlijk inzicht in de meest kwetsbare wijken, bedrijventerreinen en vastgoed wordt ook helder welke gebieden samen als eerste aan te pakken. Het vraagt om jaarlijkse updates van de blauwdrukken voor publiek-private samenwerking om hier zo goed mogelijk op aan te sluiten en continu te verbeteren en aan te passen aan de laatste ontwikkelingen.

COLOFON

Dit document is gemaakt door Platform Samen Klimaatbestendig. Het omschrijft de resultaten, inzichten en perspectieven van ruim 5 jaar inzet van de Community Financiële sector.

Auteur: Anne-Marie Bor (NextGreen, voorheen Community Manager Community Financiële sector, Samen Klimaatbestendig)

Review: Bart Stoffels (Samen Klimaatbestendig), Gijs Kloek (Achmea, voorzitter Werkgroep Klimaatadaptatie).

Grafisch ontwerp en illustraties: Mischa Pranger (Het kantoor)

Samen Klimaatbestendig | info@samenklimaatbestendig.nl

Disclaimer: Aan dit document kunnen geen rechten worden ontleend.

© Samen Klimaatbestendig, december 2025.